วันที่รับบทความ: 10 กันยายน 2566
วันที่แก้ไขบทความ: 15 ตุลาคม 2566
วันที่ตอบรับบทความ: 17 ตุลาคม 2566

Journal of Management Science
Dhonburi Rajabhat University
วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ข้อควรระวังร่องรอยดิจิทัลในโลกออนไลน์

สิงห์ สิงห์ขจร[1]
กฤษณะ เชื้อชัยนาท[2]
กฤษฎา พรหมเวค[3]
ณัฐกานต์ แก้วขำ[4]
ประภาวิษณุ์ พนัสทรัพย์[5]
รัตนา บุญอ่วม[6]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อควรระวังร่องรอยดิจิทัลบนโลกออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า ร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprint) คือร่องรอยแห่งการทำสิ่งต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ทุกครั้ง ข้อมูลการใช้งานทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นบนโลกอินเทอร์เน็ต ร่องรอยดิจิทัล มี 2 ประเภท 1) ร่องรอยดิจิทัลที่ไม่ตั้งใจ (Passive Digital Footprint) เป็นร่องรอยดิจิทัลที่ทิ้งไว้โดยไม่ตั้งใจ ไม่รู้ตัวว่าได้ทิ้งร่องรอยไว้บนอินเทอร์เน็ต 2) ร่องรอยดิจิทัลที่ตั้งใจ (Active Digital Footprint) เป็นข้อมูลทางดิจิทัลที่เปิดเผยโดยตั้งใจ การโพสต์ข้อความ รูปภาพ วีดีโอลงบนสื่อสังคมออนไลน์ อัลกอริทึมที่พัฒนามาจากร่องรอยดิจิทัลของผู้ใช้งานมากำหนดสิ่งที่นำเสนอให้ผู้ใช้งาน ตามความสนใจ และพฤติกรรมของผู้ใช้งาน ข้อควรระวังร่องรอยดิจิทัล ผู้ใช้งานควรมีการตรวจสอบร่องรอยดิจิทัล และวิธีการหลีกเลี่ยงการทิ้งร่องรอยดิจิทัล การใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์

คำสำคัญ: ข้อควรระวัง ร่องรอยดิจิทัล อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ โลกออนไลน์

[1] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัลคอนเทนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail : singh.si@bsru.ac.th
[2] อาจารย์ประจำภาควิชา ภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
e-mail : krisana.ch@ssru.ac.th
[3] อาจารย์ประจำภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
e-mail : sodanarak@gmail.com
[4] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัลคอนเทนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail : natthakan.ka@bsru.ac.th
[5] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัลคอนเทนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail : parpawis.pa@bsru.ac.th
[6] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัลคอนเทนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail : ratatana.bu@bsru.ac.th

Received Sep 10, 2023
Revised: Oct 15, 2023
Accepted: Oct 17, 2023

Journal of Management Science
Dhonburi Rajabhat University
วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Beware of Digital Footprint Online

Singh Singkhajorn[1]
Krisana Chueachainat[2]
Krissada Promvek[3]
Natthakan Kaewkhum[4]
Prapawis Panassubsuk[5]
Rattana Bunuam[6]

Abstract

The objective is to study precautions for digital footprints online. The results of the study found that digital footprints are traces of doing things online. Usage data for everything that happens on the internet. There are 2 types of digital traces 1) Passive Digital Footprint is a digital trace that is left unintentionally. They are not aware that they have left a trace on the internet. 2) Active Digital Footprint is digital information that is revealed intentionally. Posting text, images, videos on social media Algorithms developed from users' digital footprints determine what is presented to users based on their interests and behaviors. Caution Digital Traces. Digital traces should be verified by users. and how to avoid digital footprints. Use of the Internet and Social Media.

Keyword: Beware, Digital Footprint, Internet, Social Media, Online

[1] Lecturer, Faculty of Management Science, Digital Content Communication, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
e-mail : singh.si@bsru.ac.th
[2] Lecturer, Faculty of Management Science, Film and Digital Media, SuanSunandha Rajabhat University
e-mail : krisana.ch@ssru.ac.th
[3] Assistant Professor, Faculty of Political Science, Department of International Relation Ramkhamhaeng University
e-mail : sodanarak@gmail.com
[4] Lecturer, Faculty of Management Science, Digital Content Communication, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
e-mail : natthakan.ka@bsru.ac.th
[5] Lecturer, Faculty of Management Science, Digital Content Communication, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
e-mail : parpawis.pa@bsru.ac.th
[6] Lecturer, Faculty of Management Science, Digital Content Communication, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
e-mail : rattan.bu@bsru.ac.th

บทนำ

ในโลกยุคดิจิทัลแบบนี้ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว หลายสิ่งหลายอย่างถูกขับเคลื่อนผ่านโลกออนไลน์ และโลกออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยเฉพาะในเวลา 1 วันทุกคนอยู่กับโลกออนไลน์ไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง ทุกคนมีช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เป็นของตนเอง ทุกองค์กรมีเว็บไซต์ของตนเอง มีหน้าเพจของตนเอง จึงทำให้ชีวิตประจำวันถูกเชื่อมโยงเข้ากับโลกออนไลน์ การเข้าสู่เว็บไซต์ การกดไลก์เพจ การพิมพ์ข้อความคอมเมนต์ การโพสต์ข้อความ ภาพถ่าย วิดีโอ แชร์ข้อความ ภาพถ่าย วิดีโอ ที่เป็นวิถีชีวิตในปัจจุบันของทุกคน (Stephen, 2008)

ร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprint) คือร่องรอยแห่งการทำสิ่งต่าง ๆ บนโลกออนไลน์เอาไว้ทุกครั้ง ข้อมูลการใช้งานทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นบนโลกอินเทอร์เน็ตที่เคยทิ้งไว้ ไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม (Aliff, 2020) การโพสต์สิ่งต่าง ๆ บนสื่อสังคมออนไลน์ การซื้อสินค้าออนไลน์ การใช้งานแอปพลิเคชัน รวมทั้งประวัติในการค้นหาต่าง ๆ จำนวนการคลิก และเวลาที่คุณใช้บนเว็บไซต์ ข้อมูลรายละเอียดและทุกพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต การอยู่บนโลกออนไลน์ไม่ว่าจะแพลตฟอร์มไหนข้อมูลทุกอย่างจะถูกบันทึก และสามารถถูกค้นหาได้โดยบุคคลอื่น ร่องรอยดิจิทัลถูกบันทึกไว้อยู่ในอินเทอร์เน็ต และสามารถถูกสืบค้นได้โดยเว็บไซต์ และโปรแกรมเมอร์ เพราะทุกเครื่องในการใช้งานโลกออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ มือถือ แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก จะปรากฏหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ (IP Address) ของเครื่องนั้น ๆ ที่จะมีรหัสประจำตัวในการใช้งาน เมื่อมีการเข้าสู่โลกออนไลน์ การคลิกเยี่ยมเข้าเว็บไซต์ การค้นหาบริการต่าง ๆ ก็จะมีการบันทึกประวัติการค้นหาเก็บไว้อยู่ในโลกออนไลน์ (ประภาวิษณุ์ พนัสทรัพย์สุข และคณะ, 2565) ทำให้ถูกติดตาม หรือระบุตัวตนของผู้ใช้งานได้

ร่องรอยดิจิทัล มีข้อดีข้อเสียและส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง ความเป็นส่วนตัวอาจจะลดลงเนื่องจากผู้คนสามารถสืบค้นและรับรู้เรื่องราว อาจโดนสะกดรอยตามจากผู้ไม่หวังดี ไม่ควรโชว์ข้อมูลส่วนตัวในสื่อสังคมออนไลน์ มากเกินความจำเป็น เวลานำภาพที่ระบุตำแหน่งในสถานที่นั้น ๆ (รัตนา บุญอ่วม ประภาวิษณุ์ พนัสทรัพย์สุข และสิงห์ สิงห์ขจร, 2564) ในการโพสต์หรือแชร์คอนเทนต์ตามกระแสมากเกินไป เมื่อกลับเข้ามาดูในอนาคตอาจจะพบว่าคอนเทนต์นั้นไม่เหมาะสม แม้จะลบออกแต่ก็มีโอกาสที่ผู้ไม่หวังดีจะบันทึกภาพเก็บไว้ มีโอกาสเสี่ยงถูกผู้ไม่หวังดีขุดคุ้ยประวัติเก่า ๆ จากสเตตัส หรือรูปภาพ และอาจถูกนำมาใช้โจมตีได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแท็กตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีกรณีศึกษาสำคัญได้แก่ กรณีของ John Sawyers โดยย้อนกลับไปในปี ค.ศ. 2009 ภรรยาของ John Sawyers หัวหน้าหน่วยข่าวกรองอังกฤษ (MI6) ได้โพสต์รูปถ่ายบ้านของพวกเขาบน Facebook การปรากฏข้อมูลดังกล่าวในที่สาธารณะอาจเป็นอันตรายต่อหัวหน้าหน่วยข่าวกรองอังกฤษ ดังนั้นหน่วยข่าวกรองของอังกฤษจึงดำเนินการเพื่อลบเนื้อหาดังกล่าว อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวซึ่งออนไลน์อยู่แล้วและอาจถูกคัดลอกโดยผู้ใช้หลายล้านคน กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อผู้คนไม่ได้คิดถึงสิ่งที่พวกเขาทิ้งร่องรอยทางดิจิทัลไว้และสิ่งที่จะนำไปสู่สิ่งนี้ ดังนั้นเราจึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกับร่องรอยดิจิทัล โดยการไม่โพสต์รูปหรือข้อความที่สุ่มเสี่ยงต่อการบอกตำแหน่งที่ตั้ง รวมถึงข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ตั้งค่าความเป็น

ส่วนตัว หรือแสดงสิ่งที่โพสต์ให้เห็นเฉพาะคนรู้จัก ไม่ควรโพสต์การบูลลี่ การเหยียดต่าง ๆ การคุกคามทางเพศลงบนสื่อสังคมออนไลน์ ก่อนที่จะสื่อสารออกไปบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ

ร่องรอยดิจิทัลที่แสดงถึงพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อการเข้าไปสมัครทำงาน เพราะปัจจุบันหลายองค์กรนอกจากขอดูประวัติการทำงานผ่าน ประวัติย่อ (Resume) หรือ แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) หน่วยงานก็จะเข้าไปสืบค้นประวัติของผู้สมัครเข้าทำงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Maureen, 2018) เพื่อประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน เพื่อให้เข้าถึงและรู้จักตัวตนของผู้สมัครมากยิ่งขึ้น ว่ามีความเหมาะสมกับองค์กรหรือไม่ โดยจากผลสำรวจของ CareerBuilder พบว่า ผู้ประกอบการกว่า 70% ยอมรับว่าใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการค้นหาข้อมูลผู้สมัครประกอบการพิจารณา โดยกว่า 40% ปฏิเสธที่จะรับผู้สมัครเข้าทำงานที่โพสต์ภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลในทางไม่เหมาะสม ทาง Forbes ให้เหตุผลเกี่ยวกับร่องรอยดิจิทัลในการรับเลือกพนักงานสำหรับเข้าทำงาน ในโลกออนไลน์บอกถึงความเหมาะสมของบุคคลต่อบริษัท แสดงให้เห็นตัวตนอีกด้านของพนักงาน การแสดงตัวตนทำให้มองเห็นวิสัยทัศน์ของคนแบบ 360 องศา ประเมินบุคลิกภาพเบื้องต้น สร้างความชัดเจนในตัวบุคคลมากกว่าคำตอบที่เตรียมมา ในประเทศไทยที่มีองค์กรกว่า 41.19% นำการแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์มาใช้ประกอบในการพิจารณาคุณสมบัติในการรับเข้าทำงานเนื่องจากบุคคลนั้น อาจแสดงถึงความคิดเห็นต่อต้านการทำงานกับเพื่อนร่วมงานที่มีความเห็นต่าง รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะแสดงความเห็นที่รุนแรงต่อองค์กร

การวิจัยที่ประเทศตุรกีมีผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับร่องรอยดิจิทัลในระดับสูง และมีประสบการณ์เกี่ยวกับร่องรอยดิจิทัลในระดับต่ำ (Yesim, 2019) มีการวิจัยที่ประเทศปากีสถานผลวิจัยพบว่า ร่องรอยดิจิทัลที่ตรวจสอบได้ซึ่งกระจายไปทั่วโลกออนไลน์และเป็นข้อมูลสาธารณะนั้นสามารถระบุรูปแบบของการพลัดถิ่นของประชากรในปากีสถาน (Hinds, 2019) ทำให้มีผู้คนมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวทางออนไลน์ในเรื่องของร่องรอยดิจิทัลของตนเองเพิ่มมากขึ้น แอปพลิเคชันเทเลแกรมของทางประเทศรัสเซีย ที่เป็นการสนทนาเข้ารหัสแบบ End-To-End (End-To-End Encryption) ที่โฟกัสความเร็ว ความปลอดภัยของข้อมูล ใช้งานง่าย และสามารถแพร่ข้อมูลถึงคนจำนวนมากๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีความปลอดภัยด้านร่องรอยดิจิทัลที่สูงกว่าแอปพลิเคชันสนทนาอื่นๆ พฤติกรรมการใช้งานต่าง ๆ บนโลกออนไลน์จะถูกบันทึกไว้ ทำให้ติดตามถึงตัวผู้ใช้งานได้ได้ ซึ่งทำให้ทั้งผู้ประสงค์ร้ายสามารถเข้าถึงเข้ามูลได้ ขณะเดียวกันผู้ที่ต้องการสืบค้นประวัติของคุณก็สามารถสืบค้นได้เช่นกัน ร่องรอยดิจิทัลสามารถส่งผลต่อความปลอดภัย การดำเนินชีวิต และอนาคตการทำงาน

เนื้อหา

ปัจจุบันการเติบโตของช่องทางในการสื่อสารในโลกออนไลน์อย่าง กูเกิล (Google) ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) รวมไปถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีที่มีการอัปเดต ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการที่โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ตโฟน (Smartphone) ที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ร่องรอยดิจิทัลที่สามารถติดตามได้ในกิจกรรมดิจิทัลต่าง ๆ มี 2 ประเภท 1) ร่องรอยดิจิทัลที่ไม่ตั้งใจ (Passive Digital Footprint) เป็นร่องรอย

ดิจิทัลที่ทิ้งไว้โดยไม่ตั้งใจ ไม่รู้ตัวว่าได้ทิ้งร่องรอยไว้บนอินเทอร์เน็ต (Vervier, 2017) หมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ (IP Address) ของเครื่องนั้น ๆ รวมทั้งการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นประวัติการค้นหา (Search History) พาสเวิร์ดคอมพิวเตอร์ที่ถูกบันทึกไว้อัตโนมัติโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ พาสเวิร์ดการเข้าเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ถูกบันทึกไว้อัตโนมัติ 2) ร่องรอยดิจิทัลที่ตั้งใจ (Active Digital Footprint) เป็นข้อมูลทางดิจิทัลที่เปิดเผยโดยตั้งใจ เช่น การโพสต์ข้อความ รูปภาพ วีดีโอลงบนโซเชียลมีเดียส่วนตัว แพลตฟอร์มต่าง ๆ เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) หรือการส่งอีเมล การคอมเมนต์ลงบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งสามารถสืบค้นได้ ข้อมูลระบุตัวตนเหล่านี้เชื่อมโยงกับการกระทำที่ผู้ใช้ทำในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ร่องรอยดิจิทัลเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านี้

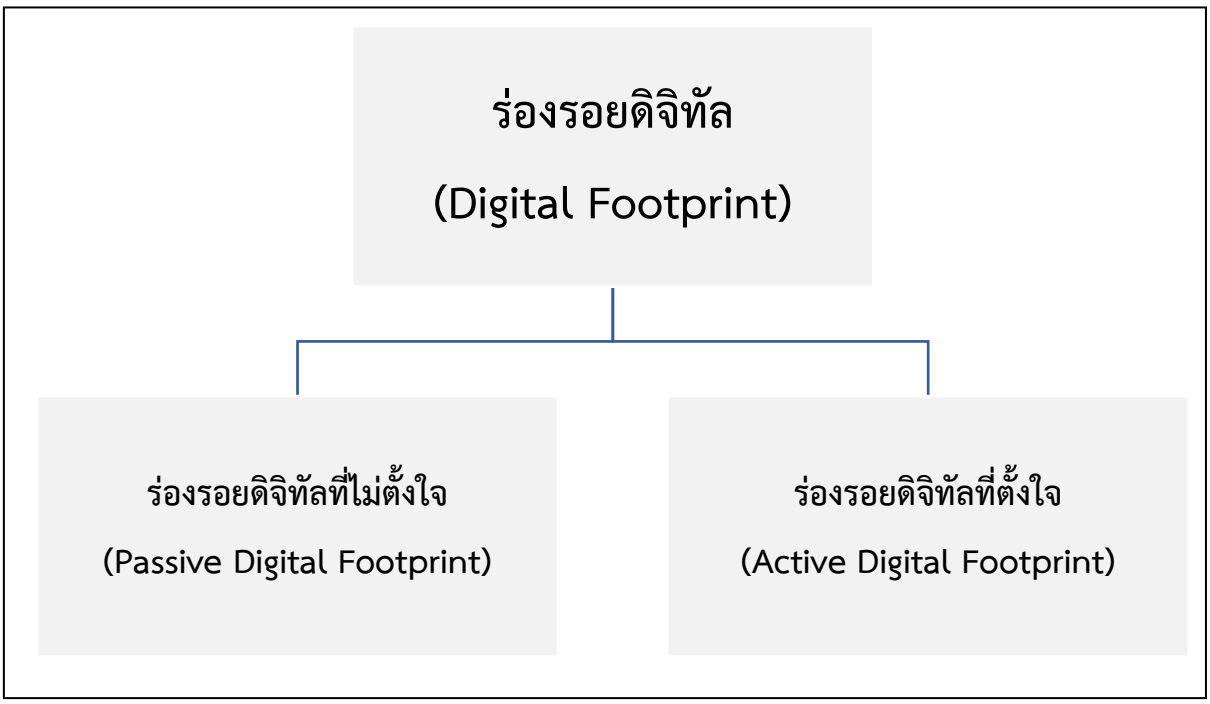

ภาพที่ 1 ร่องรอยดิจิทัล

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้นในหมู่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดแหล่งข้อมูลร่องรอยดิจิทัล การสมัครสมาชิกบนเว็บไซต์ต่าง ๆ จะให้กรอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ นามสกุล เพศ อายุ และเบอร์โทร ซึ่งประวัติเหล่านี้จะทำให้รู้ถึงข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมความชอบในเรื่องต่าง ๆ และสามารถผลิตคอนเทนต์ได้ตรงกับสิ่งที่สนใจได้ (Singkhajorn, 2021) และตอบสนองกับความต้องการของผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลสามารถนำเสนอตัวเองในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การปรับปรุงตนเองแบบง่าย ๆ ไปจนถึงการฉ้อโกงข้อมูลระบุตัวตนที่เป็นอันตราย การพึ่งพาการตัดสินของผู้อื่นบนอินเทอร์เน็ตในการตัดสินใจ การเชื่อรีวิวต่าง ๆ มีข้อมูลหลายประเภทจากร่องรอยดิจิทัลเป็นข้อมูลที่มีโครงสร้าง ข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ข้อมูลอนุกรมเวลา ข้อมูลเหตุการณ์ ข้อมูลเครือข่าย และข้อมูลเชื่อมโยง ร่องรอยดิจิทัลของบุคคลสามารถเปิดเผยแง่มุมต่าง ๆ ของตัวตน ร่องรอยดิจิทัลสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้งาน ชอบอ่านบทความประเภทไหน ชอบซื้อสินค้าอะไร ได้คลิกเข้าไปดู

สินค้าไหนในเว็บไซต์บ้าง ใช้เวลากับหน้าเว็บไซต์หรือหน้าสินค้า แต่ละหน้านานเท่าไหร่ ความคิดเห็น ความสนใจ การโต้ตอบ สามารถวิเคราะห์ร่องรอยดิจิทัลได้ว่าควรนำเสนอสิ่งใดต่อไป หรือควรนำเสนอสินค้าอย่างไรถึงจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงจุด

งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนำข้อมูลการกดไลก์บนเฟซบุ๊ก (Facebook) มาวิเคราะห์ สามารถบอกได้ว่าเราเพศอะไร อายุเท่าไหร่ นับถือศาสนาอะไร รวมถึงจุดยืนทางการเมืองเป็นแบบไหน รวมไปถึงสามารถบอกลักษณะนิสัยของผู้ใช้งานได้ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าผู้คนรอบตัวในชีวิต ข้อมูลการกดไลก์เพียง 10 ไลก์สามารถบอกลักษณะของผู้ใช้งานได้ดีกว่าเพื่อนร่วมงาน ถ้าเพิ่มเป็น 70 ไลก์จะรู้จักผู้ใช้งานดีกว่าเพื่อน ถ้าเพิ่มเป็น 150 ไลก์ จะยิ่งรู้จักผู้ใช้งานดีกว่าคนในครอบครัว และถ้าเพิ่มเป็น 300 ไลก์ (Danny, 2017) การวิเคราะห์จะทำให้สามารถเข้าถึงตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้ได้ดีกว่าแฟนหรือคนรัก ทำให้เห็นว่าข้อมูลการกดไลก์เหล่านี้จะสามารถบอกตัวตนและลักษณะนิสัยของผู้ใช้งาน

การใช้ข้อมูลร่องรอยดิจิทัลถือเป็นวิธีใหม่ในการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ การใช้ข้อมูลร่องรอยดิจิทัลยังสามารถพัฒนาในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ การพัฒนาวิธีการอัตโนมัติ อัลกอริทึมของคอมพิวเตอร์สามารถทำนายลักษณะเฉพาะของบุคคลจากร่องรอยดิจิทัลได้ การประเมินบุคลิกภาพของมนุษย์และคอมพิวเตอร์ (Tengku, 2019) การวิเคราะห์ร่องรอยดิจิทัล เพื่อทำนายลักษณะบุคลิกภาพ การคาดการณ์บนสื่อสังคมออนไลน์ เหล่านี้สามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย รวมถึงการปรับแต่งบริการออนไลน์เพื่อปรับปรุงประสบการณ์ผู้ใช้ (Francisco, 2022) ปรับปรุงระบบผู้แนะนำ อัลกอริทึม (algorithm) ของคอมพิวเตอร์สามารถทำนายลักษณะเฉพาะของบุคคลจากร่องรอยดิจิทัลได้ การประเมินบุคลิกภาพของมนุษย์และคอมพิวเตอร์ อัลกอริทึมคือขั้นตอนประมวลผลแก้ปัญหาโดยมากแล้วจะใช้ในการทำระบบอัตโนมัติ อัลกอริทึมมีหลากหลายการใช้งาน อัลกอริทึมสื่อสังคมออนไลน์ ที่ทำหน้าที่คัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอให้ของผู้ใช้งาน (สิงห์ สิงห์ขจร, 2562) อัลกอริทึมที่พัฒนามาจากร่องรอยดิจิทัลของผู้ใช้งาน มากำหนดสิ่งที่นำเสนอให้ผู้ใช้งาน ตามความสนใจและพฤติกรรมของผู้ใช้งาน

ภาพที่ 2 การกำหนดสิ่งที่นำเสนอให้ผู้ใช้งาน

สรุป

ในปัจจุบันการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นช่วยให้ชีวิตของผู้คนสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะใช้ในการติดต่อสื่อสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ รวมไปถึงการทำธุรกรรมต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต นั่นอาจทำให้ทุกการเชื่อมต่อผู้ใช้ทิ้งได้ทิ้งรายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ ๆ เอาไว้โดยไม่รู้ตัว ข้อควรระวังร่องรอยดิจิทัล ผู้ใช้งานควรมีการตรวจสอบร่องรอยดิจิทัล การค้นหาออนไลน์เกี่ยวกับตนเองเป็นวิธีที่ดีในการดูประเภทของข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง ลองใช้เครื่องมือค้นหาหลายรายการและสำรวจหน้าแรก ๆ ของผลลัพธ์ หากพบข้อมูลที่ละเอียดอ่อนที่ไม่ต้องการให้เปิดเผย หรือหากพบข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เข้าใจผิดหรือไม่เหมาะสม โปรดติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์เพื่อขอให้ลบเนื้อหาดังกล่าว (ปรัชญา มหาวินิจฉัยมนตรี และคณะ, 2565) ตรวจสอบนโยบายความเป็นส่วนตัวของเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ต้องเข้าใจว่าการรวบรวม จัดเก็บ ปกป้อง และใช้ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร วิธีการหลีกเลี่ยงการทิ้งร่องรอยดิจิทัล การใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ แบ่งเป็น 2 วิธีดังต่อไปนี้ 1) ร่องรอยดิจิทัลที่ไม่ตั้งใจ (Passive Digital Footprint) การยกเลิก หรือ ปิดบัญชีออนไลน์ต่าง ๆ ที่ไม่ได้ใช้แล้ว การตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของ Account ต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ ลบข้อมูลออกจากเว็บไซต์ที่ทำการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ การใช้งานเบราว์เซอร์ในโหมดไม่ระบุตัวตน ซึ่งโหมดนี้จะสามารถหลีกเลี่ยงการถูกติดตามข้อมูล การตั้งค่าระบบความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุปกรณ์สื่อสารและคอมพิวเตอร์ 2) ร่องรอยดิจิทัลที่ตั้งใจ (Active Digital Footprint) ควรระมัดระวังเกี่ยวกับสิ่งที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองทางออนไลน์และสื่อสังคมออนไลน์ การโพสต์หรือการคอมเมนต์สามารถส่งผลดีและผลเสีย อีกทั้งควรเพิ่มความระมัดระวังก่อนจะรับเพื่อนไม่ว่าจะเป็นช่องทางออนไลน์ช่องทางใดก็ตาม ควรพิจารณาให้ดี เพราะการรับเพื่อนในออนไลน์นั้นเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้กับผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

ประภวิษณุ์ พนัสทรัพย์สุข และคณะ. (2565). การสื่อสารในภาวะวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประเทศไทย.*วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 7*(2), 32-40.

ปรัชญา มหาวินิจฉัยมนตรี และคณะ. (2565). สงคราม สื่อมวลชน รัสเซีย-ยูเครน ผ่านการกำหนดวาระข่าวสารของประเทศรัสเซีย. *วารสารคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, *4*(1), 1-10

รัตนา บุญอ่วม, ประภวิษณุ์ พนัสทรัพย์สุข, และสิงห์ สิงห์ขจร. (2564). 5G การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปกับการแพร่กระจายนวัตกรรม. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติด้านวิทยาการจัดการ* (หน้า 205-212). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สิงห์ สิงห์ขจร. (2562). กระบวนการจัดการข่าวสารที่เป็นเท็จ. *วารสารคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, *1*(1), 1-13.

Azucar D., Marengo, D. & Settanni, M. (2017) 'Predicting the Big 5 personality traits from digital footprints on social media: A meta-analysis'. *Personality and Individual Differences*. *124* (1): 150 – 159.

Hinds, J. & Joinson, A. (2019). Human and Computer Personality Prediction From Digital Footprints. *Current Directions in Psychological Science*. *28*(2): 204–211

Khusyainov, T. M. (2022). 'Humans and Their Digital Footprints: Fantasy Becomes Reality'. *HSE Campus in Nizhny Novgorod website.* [Online]. Retrieved from: https://nnov.hse.ru/en/news/557760495.html [September 11,2023]

Littlejohn, S. W. & Foss, K.A. (2008) Theories of Human Communication. U.S.A.: Wadsworth Cengage Learning.

McDermot, M. (2018) Digital footprints: Creation, implication, and higher education. FDLA Journal, *3*(11): 1 – 6.

Nawi, A., Hussin, Z., Ren, C. C., Norsaidi N. S. & Pozi, M. S. M. (2020) 'Identifying the Types of Digital Footprint Data Used to Predict Psychographic and Human Behaviour'. *Proceedings of the 22nd International Conference on Asian Digital Libraries ICADL2020. Kyoto, Japan, November 30 – December 1, 2020*: 287 – 296.

Rowe, F. (2022) 'Using digital footprint data to monitor human mobility and support rapid humanitarian responses', *Regional Studies, Regional Science*, *9*(1): 665 – 66.

Singkhajorn, S. (2021) Book Review Sociology in Modules. *STOU academic Journal of research and innovation (Humanities and Social Science) 1*(1): 58 – 61.

Surmelioglu, Y. & Seferoglu, S. S. (2019) An examination of digital footprint awareness and digital experiences of higher education students. *World Journal on Educational Technology Current Issues. 11*(1): 48 – 64.

Vervier, L., Zeissig, E-M., Lidynia, C. and Ziefle, M. (2017). 'Perceptions of Digital Footprints and the Value of Privacy. *Proceedings of the 2nd International Conference on Internet of Things*, Big Data and Security (IoTBDS): 80 – 91.

Wook, T. S. M. T., Mohamed, H., Noor, S. F. M., Muda, Z. & Zairon, I. Y. (2019) 'Awareness of Digital Footprint Management in the New Media Amongst Youth'. Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication Jilid *35*(3): 407 – 421.